

HRVATSKI glasnik

Godina XVI, broj 18

4. svibnja 2006.

cijena 80 Ft

Mama

Mama je ptica koja
u mom srcu leti.
Mama je oko koje
me danima prati.

Mama je lijepa kao
jutarnja zora.
Eto, takva je moja
Mama –
Nju svatko voljeti mora.

Dora Grišnik,

Foto: Bernadeta Blažetin

Komentar

Pogibelni Hrvati?

Tomu je jur par ljet da sam štala u jedni županjski novina da se je jedan samosvisni pripadnik većinskoga naroda u nekom hrvatskom selu duboko žalio na to da su se pred njim ufali po hrvatski pominati „nepristojni” stanovnici, Hrvati, kim bi zato moglo dojt napamet da su u ugarskoj zemlji. Nedavno sam se našla i sama u spodobnoj situaciji nekoliko kilometarav udaljeno od Petrovoga Sela, u kom naselju negda u svoju dob je bila živa naša rič. Kako od nas pametniji velu, ako kaniš temeljno upoznati jedno selo, onda projdi u cintir, pak u krčmu. U cintiru grobni natpisi čuvaju još hrvatska imena pokojnih, dokle u krčmi se povida samo po ugarski. No, tamo su nutrapali i Petrovišćani, a kako bi si drugačije rekli svoje nek na hrvatskom ... Nismo bili glasnjii od ostalih, nismo ni čim krenuli pažnju na sebe da se u nas gleda, nek zaistinu smo međjusobno meli našu rič. Na to dojde tamo človik sridnje generacije (špricar u ruki) pa se javi, na isti način, kako je to bilo napišeno u spomenuti županjski novina: „*Ovo je Ugarska, ovdje se samo po ugarski šika pominati!*” Sad mu začmi objašnjavati da ni manji ni vekši nismo u tom trenutku ki komuniciramo na, za njega, nerazumljivom jeziku? Na ograničen mozak i maloumnoga človika kvar potrošiti vrime. Samo se stavlja pitanje, otkud i zašto nekim tako velika hrabrenost i kako more istim takovim faliti tolerancija, razumljivost? Ili ki se ne pomina na ugarskom jeziku, ta automatično postaje pogibel ali suprotivnik na društvo? Za sljedeći „jezični incident” nismo prahali nikamor projti iz vlašćega sela, nek do dolnjega seoskoga restorana. Vrnuli smo se tamo veseljem, cijeli krug amaterskih glumcev i naši gosti. Htili smo malo proslaviti uspješnu predstavu najnovijega kusića. „Napadač” u ovom slučaju nij bio stranjski, recimo dar u našem selu oženjeni muž, „Vugar”, nego jedan mladić ki je ovdje zrasao, roditelji i braća mu ovdje živu. Sprvine je nek cinično mirio naše društvo iz dalkine. Kupica mu je bila napunjena u ruki, a njegove oči su plule u krvi. Izazovno je buljio u nas, pak se je začeo približiti našem stolu. Izabrao je za sugovornika učitelja osnovne škole, pa mu je začeo na vas glas objašnjavati kako je on UGAR, a mi da nismo. I kako se ufamo pominati na tom mrskom jeziku, kojega je i on morao učiti prik osam ljet, ali hvala Bogu još i rič mu nij ostala u pameti (s tim se more gizditi!). Dokle je on ribao pamet drugim, ja sam se na tom študirala, otkud mu je nek dojahalo to veliko oduravanje, čim su ga mogli tako jako zbantovati, raniti da svejedno trizan i pijan ovakove čuti nosi u sebi prema vlašćimi ljudi? Nismo čuli od njega nijedan razlog. Kad je svoje izgovorio, prošao je dalje. Je li se smirio, je li mu je to zapovidanje služilo na zadovoljstvo, ne znamo ... No, kad se je vratio svojemu društvu, još su ga morali smiriti. A zadnja mu je rečenica samo nek tako ispala iz zubi. „*Kad bude boj, ovi će (ter je na nas kazao) prvi pucati (striljati) na nas ...*” Zaistinu smo Hrvati ovako pogibelni nastali u ovom petrovskom protuliću?

-Tiho-

„Glasnikov tjedan”

Tko nije čuo za najnoviju internetsku modu, za blog. Stalni posjetitelji internetskih stranica sve češće otvaraju vlastite blogove ili redovito u golemim količinama čitaju tuđe. Jedan od najvećih pobornika bloga i njegove uporabe jest mađarski premijer Ferenc Gyurcsány čiji je blog u predizbornoj kampanji bio jedno od najčitanijih štiva kako njegovih pristaša i pobornika tako i onih koji nisu bili oduševljeni njegovom strankom. Najnovije vijesti s Gyurcsányeva bloga pomalo zabrinjavaju građane Mađarske. Naime, premijer piše (razmišlja sam sa sobom i svojim dnevnikom) kako se u kratkom razdoblju položaj države može učvrstiti samo mjerama štednje i povišenjem poreza, jer državni prihod dolazi od građana i poduzeća. U igri su dakle tri važna elementa: država, građani i poduzeća. Želimo li poboljšati položaj jednoga, to će svakako ići na štetu ostala dva. Mnogo trošimo, država je mnogo preuzela na sebe, zato je danas slaba. U takvom je položaju kao bilo tko od nas kada na sebe preuzme više od svojih mogućnosti, tada sve teže podnosimo preuzete terete i obveze.

Tjedan koji je iza nas pokazao mi je kako se sve više otvaraju prostori zajedničke gospodarske suradnje hrvatskih i mađarskih poduzetnika, i kako su u tim vezama upravo Hrvati iz Mađarske najveći pomagači pa i njihovi poticatelji, od predsjednika komornih sekcija, poslovnih tajnika, poduzetnika, prevoditelja ... Njihovo visoko poznavanje hrvatskoga jezika naučenog (u našim škola-

ma i fakultetima) i kulture od velike im je pomoći i ima presudnu važnost u poslu koji rade. Tjedan hrvatskoga jezika, kulture i znanosti održan u budimpeštanskoj školi, bar za mene, bio je pravo iznenađenje i otkriće, prvi put sam boravila na natjecanju u kazivanju stihova i bila iznenađena snagom izgovorene hrvatske riječi, vidjela sam i čula djecu koja vole i uživaju u kazivanju poezije. Otkrila sam i male novinare koji uređuju svoj školski list Ispod duge, mjesečnik na 60-ak stranica.

U Baji su gradovi Labin i Baja potpisali sporazum o prijateljstvu, a delegati Društva Gradišćanskih Hrvata prihvatili su prijedlog Franje Pajrića i Geze Völgýija o mogućem novom ustrojstvu Saveza Hrvata u Mađarskoj. I dok nas mladi Gradišćanci zovu u Bizonju, naša hrvatska mladež u Mađarskoj prilično je dezorijentirana što se može zaključiti iz intervjua tjedna sa Čabom Prosenjakom. Da se približava ljeto, znak su i maturalna oprastanja, ali i sve gušći kalendarski aktivnosti u našoj zajednici.

U ponedjeljak smo proslavili praznik rada, danas već moja djeca ne znaju zašto se toga dana pucalo na radnike u Chicagu, znamo kako su Tesco i ostali veliki robni lanci bili zatvoreni, a autobusi su nas vozili na svibanjska okupljanja, na koja mnogi od nas nisu otišli. Dobro je sjetiti se praznika rada u divljem svijetu tržišta i kapitala u kojem postajemo robovi mjesečnih primanja.

Branka Pavić Blažetin

Potpisivanje sporazuma o prijateljskoj suradnji Baje i Labina, Ivan Bandić, Bruno Hrvatin i Péter Széll

Aktualno

Potpisan sporazum o prijateljskoj suradnji

Gradovi prijatelji: Baja i Labin

Važna se uloga pridaje hrvatskoj manjini u Baji i suradnji školskih ustanova, koja je i do sada bila najuspješnija – posebno istaknuta želja za suradnjom na gospodarskoj razini.

Prije dvije godine uspostavljene su veze gradova Baje i Labina, koje su ostvarene uz pomoć i posredovanje generalnoga konzula Republike Hrvatske u Pečuhu Ivana Bandića. Na Velikom prelu 31. siječnja 2004. godine u Baji je prvi put boravio tadašnji gradonačelnik Tulio Demetlika. Međuvremeno je došlo do više uzajamnih posjeta izaslanstava, ravnatelja škola i razmjene učenika. Povodom ulaska Mađarske u Europsku uniju, lani 1. svibnja Labin i Rabac predstavili su se svojom turističkom ponudom u Baji. Početkom godine, na dan Velikoga prela u županijskom Domu manjina u Baji otvorena je izložba labinskoga slikara Josipa Diminića. Nakon potpisivanja protokola o suradnji prije nekoliko mjeseci u Labinu, u subotu, 29. travnja, u Baji je svečano potpisan i okvirni ugovor o prijateljskoj suradnji, kojim se predviđa nastavak suradnje na polju školstva, kulture, športa i, kako su tom prigodom obje strane naglasile, priželjkuje se proširivanje suradnje na razini gospodarstva i poduzetništva.

Svečanosti, kojom su gradonačelnici Labina i Baje Bruno Hrvatini i Péter Széll potpisali ugovor, uz predstavnike poglavarstva i gradskih vijeća, nazočili su generalni konzul Ivan Bandić, predsjednik SHM-a Joso Ostrogonac, zamjenik predsjednika HDS-a Stipan Karagić i Angela Šokac Marković, predsjednica Hrvatske manjinske samouprave grada Baje, koja je ujedno poticateljica i most suradnje dvaju gradova, koji su pozdravili suradnju Baje i Labina.

Nakon svečanosti koja je upriličena prijepodne u 11 sati u svečanoj dvorani Gradske kuće, koja je uljepšana kulturnim programom vancaških i donjogradskih učenika, predstavnici dvaju naselja i uzvanici sudjelovali su na prigodnom programu povodom Markova na Vancagi. Na poziv generalnog konzula izaslanstvo grada Labina 30. travnja boravilo je u jednodnevnom posjetu Pečuhu.

Na naše zanimanje o tome kako vidi dosadašnju suradnju koja traje nešto više od dvije godine, i što se očekuje potpisivanjem ugovora o prijateljskoj suradnji, gradonačelnik Labina **Bruno Hrvatini** nam je ukratko rekao: „Vjerujem da će naša suradnja biti uspješna na svim poljima, da će ona biti prijateljska na školskoj, športskoj, kulturnoj, gospodarskoj i na svim drugim razinama. Mislim da bi bilo dobro da i građani Baje dolaze u naš kraj, koji je na moru, koji je

lijep, koji je privlačan, a da onda budu i uzvratni posjeti.

Imamo dvije naše osnovne škole koje su već nekoliko godina imale uspostavljenu suradnju sa školama u Baji, bilo je razmjene učenika, posjeta ravnatelja i bilo je niz aktivnosti. Bilo je posjeta učenika iz Baje, ja osobno imao sam prilike upoznati ih i sa zadovoljstvom mogu reći da su me ugodno iznenadili i svojim ponašanjem i svojim odnosom. Bilo mi je drago što su bili zadovoljni, i volio bih da što više učenika, što više mladih dođe u naše krajeve na moru, a i da naši učenici dođu ovamo u Baju. To ravnatelj i te kako dobro znaju, i oni će u tom smjeru razvijati suradnju.”

O tome na kojim poljima se ta suradnja još ostvaruje, i na kojima se ona očekuje ubuduće, gradonačelnik Labina dodaje: „Zasada još nemamo gospodarske suradnje, konkretnije predviđena je razmjena i upoznavanje kulinarstva. Jedan vaš ugledni ugostitelj doći će k nama, i obratno, da predstavi mađarsku kuhinju, a naš istarsku. Ali tih mogućnosti ima na svim poljima, ne samo u kulinarstvu, volio bih osobito da se razvije gospodarska razina. Našle bi se obostrane koristi, to više što Mađarska već jest u Europskoj uniji, mi jesmo na putu, pa se možemo koristiti mnogim iskustvima, možete nam puno pomoći, i mi to očekujemo od vas.”

Slično vidi suradnju i bajski gradonačelnik **Péter Széll** koji, osim važnosti čuvanja jezika i samosvijesti hrvatske manjine u Baji, najvažnijom smatra suradnju na polju gospodarstva, napose turizma. „Prije nekoliko godina uspostavili smo veze s gradom Labinom, uz pomoć i posredovanje generalnoga konzula Ivana Bandića. Nakon početnog upoznavanja, suradnja je uspostavljena i pojačana između naših škola, došlo je do razmjene učenika. Mislim da je to jedan od najvažnijih ciljeva ove suradnje, uzajamno bolje upoznavanje, posebno za njegovanje i očuvanje kulture, običaja, jezika i samosvojnosti hrvatske manjine u Baji. Razgovarali smo nadalje o potrebi razmjene iskustava na polju turizma, o mogućnostima gospodarske suradnje, povezivanju gospodarstvenika dvaju gradova, a svakako i o predaji naših europskih iskustava na dobrobit građana Baje i Labina.

S. Balatinac

Izborni kutak

Tko može biti kandidat za zastupnika manjinske samouprave, koga možemo birati?

Na izborima za manjinske samouprave kandidat može biti samo mađarski državljanin koji po Zakonu o nacionalnim i etničkim manjinama pripada određenoj manjini, i očituje se njoj o svojoj pripadnosti, te je upisan u birački popis, a istodobno raspolaže i glasačkim pravom na izborima za mjesne organe vlasti i gradonačelnike. Kandidat se mora očitovati:

- da preuzima predstavljanje dane manjine
- da poznaje jezik manjine
- da poznaje kulturu i običaje manjine
- je li već bio član neke druge manjinske samouprave ili izabrani dužnosnik.

Kako možemo postavljati kandidate?

Nakon objavljivanja dana izbora, organizacija koja želi postaviti kandidata, listu kandidata i želi sudjelovati na izborima, mora javiti svoju namjeru nadležnima. Nakon prijave, čiji se obrazac dobiva u mjesnom izbornom uredu odnosno ako organizacija želi postaviti kandidate ili liste u više županija, glavnome gradu, mora se prijaviti kod Državnog izbornog povjerenstva, a ako samo želi postaviti kandidata ili listu kandidata u jednoj županiji ili samo u glavnome gradu odnosno u više naselja određene županije, mora se prijaviti kod područnog izbornog povjerenstva, a ako želi postaviti kandidata ili listu kandidata samo u jednom naselju, mora se prijaviti kod mjesnog izbornog povjerenstva. Organizacija svoju namjeru postavljanja kandidata ili liste kandidata mora prijaviti najkasnije 23 dana prije samog nadnevka (datum) održavanja izbora. Prilikom prijave uz ispunjeni obrazac mora priložiti i izvadak iz sudskoga registra, izvađen nakon nadnevka određivanja izbora, svoj statut.

Izvor: Barátság melléklete, Kisebbségi önkormányzati választások 2006./2007.: odgovara dr. Attila Buzál.

U Gradišću prihvaćen prijedlog za revitalizaciju Saveza Hrvata u Mađarskoj

Dr. Franjo Pajrić

Kako smo o tom jur i prlje pisali u Hrvatskom glasniku, na starogradskoj generalnoj sjednici Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj zastupnici ove regije ovlastili su posebnu šesteročlanu komisiju da detaljnije pogleda Pajrićev i Völgyijev prijedlog za revitalizaciju Saveza Hrvata u Mađarskoj. Tako je od predsjednice DGHU-a Marije Pilšić pročitani modificirani Statut na kojem je u prošli tajedni djelao krug ljudi i koji će po gradišćanskoj namjeri izajti 13. majuša pred kongres u Koljnofu. Po novoj ideji Savez Hrvata u Mađarskoj, u zagradi označeno Savez hrvatskih civilnih udruga u Mađarskoj, bi bio iz odzdog organizirana civilna udruga, ka bi u se pobrala na sudu registrirano hrvatsko civilno društvo iz svih šest regijov. Po Pajrićevoj i Völgyijevoj zamisli uz ostalo bi moralo neophodno dojt i do minjbe u strukturi Saveza (neki bi organi isпали), a regionalne posle bi vršili plaćeni profesionalci za ke bi se raspisalo naticanje. Kongres bi bio sazvan svako ljeto i po broju ne iz odzgor diktiranimi delegati, nego po stvarni društveni kotrigi ki će morati vridnovati i djelatnost protekloga razdoblja. Modificirani Statut kojega još mora pogledati i odobriti pravnik do dotičnoga kongresa je od točke do točke pregledan na spravišću 28. aprila, petak u Undi. Nazočni su bili suglasni u tom da spomenuti prijedlog u ime Gradišća, moraju prezentirati pred Skupšćinom autori tj. Geza Völgyi ml. ter dr. Franjo Pajrić. On je ta trenutak i nazvao povijesnim, u ufanju da će ovo Savezovo oživljavanje ponuditi civilnim udrugam bolje uvjete za funkcioniranje ter da će ubuduće krovna organizacija po očekivanji i najnoviji izazovi zastupati interese hrvatske civilne sfere na našem tlu sa zadovoljavajućom težinom.

-Tiho-

Sjednica Odbora za odgoj i obrazovanje

Predsjednica Odbora za odgoj i obrazovanje Marija Petrić, sukladno odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Hrvatske državne samouprave, za 27. travnja u budimpeštansku središnjicu HDS-a sazvala je sjednicu, na kojoj su osim redovitih članova pozdravljeni predsjednik HDS-a dr. Mijo Karagić, zamjenik predsjednika Stipan Karagić i suradnik Ministarstva obrazovanja Ladislav Romac.

Dnevni je red obuhvaćao: odluku u svezi s budućim hrvatskim stipendistima, odnosno natjecateljima na Sveučilištu u Zagrebu i na čakovečkoj Visokoj nastavničkoj školi za I. i II. polugodište u 2006./2007. školskoj godini; odluku o pristiglim molbama za ljetne tabora na otoku Pagu, te ostala pitanja i prijedloge.

L. Romac informirao je o ovogodišnjem seminaru za hrvatske učitelje, nastavnike i profesore (za 30 osoba) koji će se održati od 1. do 9. srpnja u Petričanima (Hrvatska).

Nazočni su se suglasili da se glede učeničkih ljetnih tabora u paškim Vlašićima konačni popis učenika, pratitelja i nastavnika zaključi do 4. svibnja.

S određenim dodatnim prijedlozima prihvaćeno je stručno mišljenje Anice Torjanac koje se odnosi na našu baranjsku odgojnu i obrazovnu problematiku.

Zorica Babić Agatić priopćila je prijedloge Hrvatske državne samouprave glede prevodenja i sastavljanja najnužnijih izvornih hrvatskih udžbenika.

m. d.

Poziv

HRVATSKA DRŽAVNA SAMOUPRAVA Vas poziva na SASTANAK ZASTUPNIKA HRVATSKIH SAMOUPRAVA

koji će se održati 8. svibnja 2006. s početkom u 16 sati

Mjesto sastanka: Narodnosna kuća – Baja, Szabadság u. 23.

Dnevni red sastanka:

1. Manjinski izbori 2006. godine
2. Ostala pitanja i prijedlozi.

(Molimo predsjednike mjesnih hrvatskih samouprava da poziv na sastanak dostave i članovima svojih zastupničkih tijela.)

- 8. svibnja – Baja (Narodnosna kuća)
- 12. svibnja – Stari Grad (Ured Samouprave)
- 16. svibnja – Pečuh (Hrvatsko kazalište)
- 18. svibnja – Budimpešta (Ured Hrvatske državne samouprave)
- 22. svibnja – Sambotel (Županijski dom – Berzsényijev trg 1)
- 23. svibnja – Sumarton (Seoski dom)

Napokon registrirana udruga aljmaških Hrvata

Kako nas je izvijestila predsjednica Valerija Petrekanić Koszó, nakon utemeljenja i višemjesečnih pokušaja da se registrira kao neprofitna udruga, potkraj ožujka ove godine napokon je registrirana Neprofitna udruga bunjevačkih Hrvata grada Aljmaša. Ona je

zapravo nasljednik bunjevačkoga Divan-kluba utemeljenog još 1975. godine čijim je dugogodišnjim predsjednikom bio pokojni Marko Markulin, istaknuti kulturni i društveni djelatnik aljmaških Hrvata. Time se otvaraju veće mogućnosti aljmaškim Hrvatima okupljenima u okviru registrirane udruge da ubuduće uspješnije sudjeluju na raznim natjecanjima, a prema našim saznanjima to je bio i uvjet kako bi dobili godišnju novčanu potporu od gradske samouprave. Kao i do sada, među glavnim ciljevima ističu zastupanje interesa i prava hrvatske manjine, njegovanje kulture, običaja i materinske riječi bunjevačkih Hrvata, sa svim prednostima i mogućnostima neprofitne udruge.

Tamburaški sastav „Bisernica“ iz Aljmaša

Tekst i slika:
S. B.

Intervju

Nedostajala je samoinicijativa

Čaba Prosenjak, bivši dopredsjednik Saveza Hrvatske mladeži u Mađarskoj

Razgovor vodila: Bernadeta Blažetin

Savez Hrvatske mladeži osnovan je u prosincu 2000. godine u Pečuhu s 32 osnivača člana, među kojima je bio i Čaba Prosenjak iz Mlinaraca. Organizacija je djelovala vođenjem predsjednika Dušana Filakovića, dopredsjednika Branka Dudaša i gospodarskog dopredsjednika Zoltana Đerfija. U listopadu 2001. g. Dušan Filaković i Zoltan Đerfi odrekli su se svoje dužnosti i tada je za predsjednika izabrana Vera Vuk, a za dopredsjednika Čaba Prosenjak. Nakon toga iskrslu su razni problemi oko Saveza, nije se moglo sazvati predsjedništvo sve dok u siječnju 2006. g. nije sud izrekao ukinuću organizacije. O problemima oko Saveza razgovarala sam s bivšim dopredsjednikom Čabom Prosenjakom.

Krenimo od početaka. Kako se ti sjećaš osnivanja Saveza?

– Točno se već ne sjećam kako smo bili obaviješteni da se osnuje Savez, ali ja sam se kretao u društvu hrvatskih mladeži, odlazio na koncerte većinom u Gradišće, gdje je vrlo aktivno radila Inga Klemenšić. Na osnivačku sjednicu dobili smo poziv, iz naše regije, mislim, četvero i, naravno, svi smo se radovali toj inicijativi. Na osnivačkoj sjednici bili su i predsjednici hrvatskih krovnih organizacija dr. Mijo Karagić i Joso Ostrogonac, jedan odvjetnik, što je po mome mišljenju značilo ozbiljnu nakanu. Mladih je bilo pedesetak, a registrirali su se 32.

Zbog čega si se učlanio u Savez?

– U Pomurju, na žalost, nismo imali regionalnu organizaciju hrvatske mladeži. Ja osobno sam vezan uz bilo koje hrvatske sadržaje, odgojen sam u takvoj obitelji, a uvijek sam i tražio gdje bi se mogao povezati s Hrvatima. Volim se družiti, pogotovo s Hrvatima, jednostavno dobro se osjećam među njima, pa sam u Savezu nazirao mogućnost za upoznavanje, druženje mladeži. I sada sam član predsjedništva KUD-a Sumarton i Društva Horvata kre Mure, obožavan hrvatsku glazbu, često odlazim u

Hrvatsku i družim se s Hrvatima gdje god se može.

Savez je u svoje ciljeve uvrstio zastupanje interesa hrvatske mladeži u Mađarskoj. Što se podrazumijevalo pod time? Što si ti konkretno očekivao od državne organizacije mladeži?

– Smatrao sam da treba mnogo raditi na tome da mladi osjećaju pripadnost svojoj nacionalnosti, da postanu sudionici upravo tog života ili sustava, da im se poboljša znanje hrvatskoga jezika, da dobivaju poticaj za očuvanje svoga jezika, samosvojnosti i kulture, što i ja dobivam od svojih znanaca, prijatelja. Nadalje sam želio da od Saveza dobivamo neku pomoć na koji način da okupimo mlade u regiji. U Mlinarcima je djelovalo društvo mladih, stoga sam mislio da iskrica postoji za mogućnost okupljanja, jer mladi iz raznih naselja se sastaju, samo im nije pružena pomoć kamo bi mogli koraknuti u svezi s organiziranošću.

Pošto ste ti i Vera Vuk preuzeli vođenje Saveza, jesu li iskrslu problemi? O čemu je bilo riječ?

– Dušan i Zoltan nisu htjeli dalje voditi Savez, stoga smo se mi, Vera i ja, prihvatili tih dužnosti, mislili smo da bi bilo šteta da Savez dalje ne radi. Ostvareni su dobri programi na kojima možda nije bilo mnogo sudionika, ali, naravno, nova organizacija treba da se uhoda, da je ljudi upoznaju, a to je dug tijek. Vera i ja pomalo smo bili naivni, pa možda i neodgovorni što se tiče preuzimanja vodstva, naime, nismo dobili financijsko izvješće i u financijske stvari nismo imali nikakav uvid. Mi smo se uzdali u prijašnje predsjednike, mislili smo da je sve u redu. Nakon preuzimanja vođenja mi smo i natječaje pisali, od kojih su neki bili i uspješni. Nakon toga smo dobili opomenu da se organizacija nije obračunala prema Zakladi za nacionalne i etničke manjine, o čemu mi ništa nismo znali, jer to su još trebali srediti bivši predsjednik i gospodarski predsjednik. Zapravo ni dandanas ne znamo tko je bio Savezov knjigovođa. Zbog toga je

protiv Saveza pokrenut sudski proces. Tada su započeli odlasci na sud. Strašno nam je bilo neugodno, na svoj trošak smo morali putovati i ne želim ni reći kako se čovjek osjeća u takvom položaju. Zahvaljujući Hrvatskoj državnoj samoupravi, dug smo uspješno platili. Za vrijeme tih problema nismo ni jedanput uspjeli sazvati predsjedništvo tako da bismo imali kvorum, članovi su postali pasivni. Zbog neodržavanja redovitih sjednica i drugih zakonskih obveza što trebaju imati civilna društva, a mi to nismo imali, državno tužilaštvo pokrenulo je sudsku raspravu protiv organizacije, sve dok nije sud donio rješenje o ukinuću Saveza.

Je li ti žao što je Savez hrvatske mladeži u Mađarskoj tako završio?

– Naravno, ali na žalost već nije se mogao spasiti. Time da smo morali na sud zbog neobračunavanja Savez je stvorio o sebi vrlo negativnu sliku, no nije samo to bio problem.

Pa što još, kako ti to vidiš?

– Zamisao o osnivanju Saveza bila je vrlo dobra, ali možda ne na taj način, ne odozgo. To bi uspjelo onda ako bi bilo poticaja iz regija, odnosno kada bi postojala samoinicijativa i usto bila bi potrebna potpora i krovnih organizacija. Tu bi spomenuo primjer KUD-a Sumarton iza kojega stoji samouprava, iz godine u godinu financira ga i moralno potpomaže, ocjenjuje njegov rad i istakne njegovu važnost u selu. Katkad zahvalne riječi mnogo više vrijede od materijalne potpore.

Po tvome mišljenju ima li budućnost hrvatska mladež u Mađarskoj?

– Ima. Smatram da se treba oslanjati na već postojeće organizacije i udruge, i u njih uključiti mlade. Poželjno bi bilo da manjinske samouprave u svojim mjestima uključe mlade u razne aktivnosti, što do sada na žalost nisu učinile, no iznimaka uvijek ima. Mnogi mladi nisu uopće informirani o manjinskom zakonu, o sustavu, i to bi trebalo propagirati među njima.

A državna organizacija mladeži?

– Možda bi to trebalo riješiti na drugi način. U regijama gdje su mladi organizirani, mogli bi zastupati interese svih hrvatskih regija na državnoj razini, povezati se iz raznih regija i surađivati, okupiti studente i srednjoškolce koji pohađaju u naše ustanove, jer prije svega oni će željeti hrvatske sadržaje, a postupno će se uključiti i drugi. Ni ja nisam pohađao hrvatsku gimnaziju, ali sam se uvijek trudio usavršiti znanje hrvatskoga jezika jer osjećam svojim sve što se veže uz hrvatstvo.

Hvala na razgovoru.

OSIJEK – U tom je gradu 28. travnja, u organizaciji udruge Šokačka grana Osijek i Matice hrvatske Osijek, a pod visokim pokroviteljstvom grada Osijeka održan međunarodni okrugli stol na temu Urbani Šokci. U sklopu međunarodnog okruglog stola postavljen je i svečani „šokački astal“, i priređen prigodni program u kome su sudjelovali mnogobrojni izvođači: tamburaški sastavi Šokačka duša, Šokačka grana, Divani, pjevačka skupina Šokci, Samičar Franjo Verić, gajdašica Anita Tomaković, gajdaš Ivan Lović, a voditelj programa bio je Vlatko Jurković. Međunarodni okrugli stol Urbani Šokci održan je u Hotelu Osijek, a nazočilo mu je dvadesetak izlagača i referenata. Od Ante Sekulića, koji je govorio o šokačkim staništima uz lijevu obalu Dunava, do mnogih izlagača iz Vojvodine koji su za temu imali tamošnje Bunjevence i Šokce. Skupu su nazočili i izlagači s Odsjeka za kroatistiku i slavistiku Sveučilišta u Pečuhu: Janja Prodan izlagala je na temu Iz kulture i književne prošlosti šokačkih Hrvata u Vojvodini, a Stjepan Blažetin na temu „Mrvice mog života“ Matije Kovačića. Spomenuti okrugli stol potakla je Osnivačka skupština udruge Šokačka grana još 2005. godine u suradnji s Ogrankom Matice hrvatske Osijek. Udruga Šokačka grana osnovana je radi očuvanja, razvitka, unapređivanja i promicanja kulturnih i tradicijskih vrijednosti Šokaca, njihovih običaja i baštine s područja Slavonije, Baranje, Srijema i Bačke te ostalih krajeva koje nastanjuju Šokci. Udruga je uskoro izradila i svoju web-stranicu: pa i njezino pokretanje kazuje kako se njome ne koriste samo članovi Udruge nego i svi oni koji shvaćaju da Šokci nisu izvan tijeka suvremenosti, da tamburica i kulen, iako veoma važni simboli, nisu jedina prepoznatljivost Šokaca. Tijekom proteklih 15 mjeseci djelovanja Udruga je organizirala 16 različitih javnih manifestacija, predstavljanje šokačkih pisaca i djela, izložbe, šokačke divane, predstavljanja etno-frizura, raznorazne radionice, zlatovez, šaranja jaja, oblačenje Šokica ... Došlo je i do potpisivanja povelje o trajnoj suradnji s ustanovama i KUD-ovima iz Sombora, Sonte, Subotice, Pečuha Mohača ... Tako su i međunarodnom okruglom stolu nazočili gosti iz Vojvodine i Mađarske, a teme nisu bile samo šokačke, nego i bunjevačke jer i Bunjevci kao i Šokci u Vojvodini i Mađarskoj nacionalna su manjina koja ima kulturno-obrazovna uporišta u matičnoj domovini Hrvatskoj.

Priznanje kaniškoj Hrvatskoj manjinskoj samoupravi

Povodom Danâ grada Kaniže, koji se održavaju 22. i 23. travnja, gradska samouprava iz godine u godinu dodjeljuje priznanja osobama, udrugama koje su na nekom polju unaprijedile život u tome gradski. Dana 22. travnja na svečanu sjednicu gradske samouprave održane u Prosvjetno-kulturnom središtu „Sándor Hevesi“ bili su pozvani i članovi tamošnje Hrvatske manjinske samouprave: Marija Vargović, Žužana Fekete, Đurđica Nemet, Ružica Kertes i Stjepan Prosenjak. Gradonačelnik Nándor Litter im je dodijelio „Priznanje za manjine grada“ i zahvalio na radu što je manjinska samouprava pružala na polju kulture, odgoja i obrazovanja te na povezivanju gradova Kaniže i Čakovca.

Naša kaniška samouprava više puta je organizirala susret poduzetnika iz Međimurja i Pomurja, pedagošku konferenciju za odgojno-obrazovne ustanove iz oba grada, s kulturnim programima je nastupala na gradskim priredbama i mnogo je pomagala oko sklapanja ugovora o međusobnoj suradnji dvaju grada.

Stjepan Prosenjak, dopredsjednik manjinske samouprave: Osobno sam vrlo sretan zbog ovog priznanja, mislim da smo mnogo radili, puno truda uložili da se u Kaniži okupi naša zajednica i da uspije i neku kvalitetu ponuditi na kulturnom polju. Ovu su nagradu zavrijedili svi koji su aktivno sudjelovali na našim programima, nastupali u gradu, njegovoj okolini i u Hrvatskoj. Tu mislim na članove zbora i plesne skupine.

Nije lako u današnjem društvu, kada svatko tjera zaradu i mora puno ulagati u održavanje svoga standarda, naći ljude da gaje svoj jezik i kulturu. Hrvati koji se okupljaju u Kaniži sa srcem su Hrvati i ponosni su na to.

Ako takva zajednica dobije priznanje od većinskoga naroda, dvostruko smo ponosni na naše hrvatstvo, čime smo mi posebni, bogatiji. Bilo je vrlo ugodno primiti čestitke od Mađara koji cijene naš rad u gradu i zanimaju se za našu kulturu.

Beta

Članovi naše kaniške samouprave u društvu gradonačelnika i dr. Mije Karagića, predsjednika HDS-a

Susret hrvatskih vrtića u Baji

Još prije nekoliko godina u Baji je održan prvi županijski susret hrvatskih vrtića, koji je posljednjih godina ostao na dva bajska vrtića. Taj je susret u organizaciji dvaju bajskih vrtića, na Dolnjaku i Vancagi, ove godine ponovno proširen i na hrvatske vrtiće okolnih naselja, pa je u srijedu, 26. travnja, u županijskom Domu narodnosti u Baji okupio i dječicu velikih skupina iz Aljmaša, Gare, Dušnoka i Kačmara. Djeca su se tom prigodom predstavila kratkim kulturnim programom, hrvatskim pjesmama, recitacijama i plesovima. Bila je to ujedno dobra prigoda i za međusobno upoznavanje, a usto sve sudionike organizatori su skromno pogostili.

S. B.

Digitalna televizija

Duna II AutonomiA

Digitalna televizija Duna II AutonomiA, prema planovima vodstva, trebala je sa svojim programom započeti 16. travnja tekuće godine. Iz tehničkih razloga rokovi su se pomakli kako smo mogli čuti i od dopredsjednika HDS-a Čaba Horvatha u njegovoj izjavi za Radio Croaticu nakon razgovora s Lászlóom Cselényijem.

O čemu se zapravo radi?

Duna II bio bi tematski digitalni kanal koji bi se emitirao u svim zemljama Europe i u dijelu Azije te istočne Afrike. Prvi je to tematski javni program u Mađarskoj, čije bi vrijeme emitiranja bilo 24 sata dnevno od čega osam sati novoga programa i 16 sati ponavljanja, program bi, naravno, bio na mađarskom odnosno na stranim jezicima s titlom. Cilj programa AutonomiA jest povezivanje europskih malih naroda te nacionalnih i etničkih skupina, pomaganje samoorganiziranja Mađara izvan granica Mađarske, prikazivanje uspješnih primjera, položaj regija, uprava i razvoj područja i prikazivanje iskustava na tom polju, te zajednički doticaji i njihovo traženje u djelokrugu kulture i umjetnosti. Frekvencija Duna II AutonomiA bit će 10, 82858 GHz, a u Mađarskoj moći će se pratiti i preko kablovske mreže i, dakako, putem Interneta. Iz planiranoga programa: dnevnik, šport, tjedni dnevnik svijeta, šetnja kroz Karpatski bazen, većina-manjina, igrani filmovi, serije, šetnja kroz EU, misao dana, 1956., iz dana u dan, gost dana, naš svijet, pet minuta pravnih savjeta, autonomijski magazin, dnevnik svijeta ... „Bio bi to prvi na svijetu program koji se tematski bavi manjinama u Europskoj uniji, pomoću kojega i mi možemo bliže prići rješavanju svojih problema – kazala je u promidžbenoj brošuri novo-

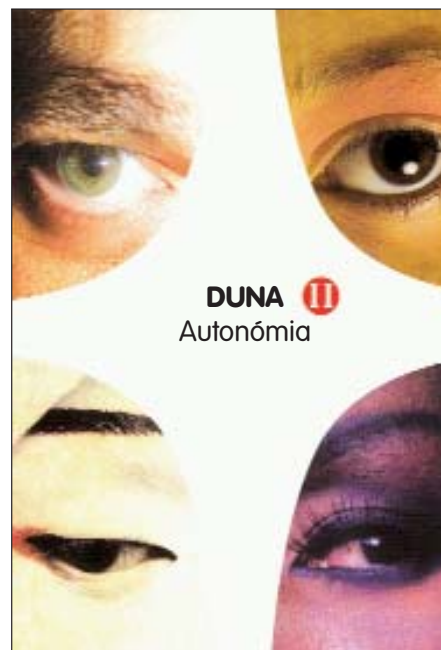
ga javnog program glavna ravnateljica Júlia Balogh, dok njezin dopredsjednik György Pomezanszki kaže da se nada kako će se novim programom ostvariti Széchenyijeve zamisli o mađarskoj budućnosti.

„Sada u Europi 40 milijuna ljudi živi u statusu manjine. Oni su danas pravi europski kršćani. Tih 40 milijuna ljudi ne bore se za vlast i za materijalna dobra, nego za osnovna nacionalna i ljudska prava, koja trebaju pripadati svakomu živom biću koje na bilo kojem jeziku svijeta naziva sebe čovjekom – veli Áron Tamasi.

U današnjoj Europi svaki sedmi čovjek je manjinac, i njima se želi obraćati AutonomiA svojim programima.

Istodobno Slovenska narodna stranka nazvala je novi kanal Televizije Duna medijskim ekstremizmom i medijskom politikom koja u sebi sadržava ideološko propagandistički projekt, te poručuje Mađarskoj neka se radije brine o svojim manjinama koje su lani prosvjedovale u Budimpešti ispred Parlamenta protiv politike mađarske Vlade prema manjinama.

Za Radio Croaticu dopredsjednik HDS-a Čaba Horvath je izjavio: Vodstvo Televizije Duna predsjednike manjinskih samouprava obavijestilo je o pokretanju kanala Duna II i zatražilo pomoć od svih manjina, ponudilo je vrijeme u kojem bi se emitirale pripreme za manjinske izbore te tražilo gotove materijale od manjinskih samouprava. Ponudilo je, nadalje, u sklopu budućega programa svakoga dana minutu vremena za vijesti, dakako, zasada sve besplatno jer oni nemaju novca. Ovaj digitalni kanal, reče Čaba Horvath, u našim se naseljima neće moći slušati, ali će se moći pratiti preko Interneta, a od 2010.,

nakon uvođenja digitalne televizije, i ovaj će se program bez teškoća moći pratiti. Govorilo se o tome kako će kanal Duna II nuditi mogućnost javljanja na svome programu svima manjinama u Europi i nadaju se suradnji s televizijskim kućama javnih medija u europskim državama pa tako i s HRT. Oni očekuju od HRT materijale o Mađarima u Hrvatskoj, a traže i materijale o Hrvatima u Mađarskoj. Konkretni ugovor o suradnji s manjinskim samoupravama trebao bi se potpisati potkraj svibnja. Program još nije započeo, pomaknuo se rok njegova pokretanja, ali izgleda kako će AutonomiA krenuti s emitiranjem za mjesec dana. Rade se natječaji, obećana je pomoć iz Europe, koja još nije konkretizirana. Manjine u Mađarskoj u Kuratoriju Televizije Duna zastupa János Schults, glavni urednik Neue Zeitunga, tjednika Nijemaca u Mađarskoj. *b.p.b.*

Budućnost narodnosnih emisija na MTV

Na poticaj predsjednika Ureda za nacionalne i etničke manjine Antala Heizera, 18. travnja na MTV-u došlo je do susreta s predsjednikom MTV-a Zoltánom Rudijem. Cilj sastanka bio je razmatranje zadataka javne televizije u svezi s nastupajućim manjinskim izborima 2006./2007., položaj uredništva manjinskih programa, njihovo ustrojstvo i proračun u sklopu javne televizije. Na sastanku je bilo riječi, na poticaj Zoltána Rudija, kako će Mađarska televizija u svojim najgledanijim terminima posvetiti dužnu pozornost nastupajućim manjinskim izborima, izborima zastupnika za manjinske samouprave, promijenjenim zakonskim normama i konkretnim primjerima i pitanjima vezanim uz narečenu problematiku. Taj niz programa započet će u svibnju 2006. godine, naime,

poznato je kako će od 31. svibnja svi birači od Državnog izbornog povjerenstva dobiti obavijest o pravima i obvezama u svezi s izborima za manjinske samouprave. Mađarska televizija spremna je da i u obliku promidžbenoga programa na svojim kanalima odgovara na pitanja glede manjinskih izbora te da emitira promidžbene materijale koje bi pripremio Ured za nacionalne i etničke manjine. Predsjednik MTV-a kazao je kako Mađarska televizija želi manjinskim uredništvima omogućiti visok stupanj strukturalne samostalnosti, te kako želi formirati Manjinsko glavno uredništvo. Zoltán Rudi podupire i pitanje da Parlament pri izglasovanju proračuna za Mađarsku televiziju kao izdvojeni iznos odredi svotu potrebnu za proizvodnju manjinskih televizijskih programa. *b. p. b.*

SEGEDIN – SUBOTICA – U okviru programa međunarodne prekogranične turističke suradnje gradovi Subotica i Segedin u nastupajućem razdoblju imaju niz zajedničkih projekata i nastupa svojih turističkih djelatnika. Svi ovi programi ostvarit će se sredstvima iz izvora Europske unije, iz natječaja Interreg-programa međunarodne suradnje s Republikom Mađarskom. Tako su gradovi Subotica i Segedin nedavno imali i zajednički nastup na međunarodnom sajmu turizma u Budimpešti, a zatim u Beogradu. Na poticaj Segedinaca pokrenut je razvoj prekograničnoga kulturnog turizma radi upoznavanja kulture različitih naroda u najširem smislu. Zajednički nastupi planiraju se ostvariti i u Pečuhu, Osijeku, Bukureštu i Temišvaru.

Undanski Vazam u folklornom ozračju

Hrvatsko kulturno društvo *Veseli Gradišćanci* i ljetos je, 16. aprila (nedilju), svečevalo undanski Vazam u folklornom ozračju. U programu su organizatori računali još i na već grup, ali i na ov način je bio otpodnevni plesni, jačkarni i muzički blok dost dug i sadržajan. Velik uspjeh su imali dica čuvarnice sa svojimj tanci, a ova plesna grupa je u domaćem selu debitirala pod imenom *Viverice*. Takaj su burni aplauz dostali školski tančoši, ki će vrijeda biti vjerni kotrigi i odrasloga društva. Koliko su svestrani člani undanskoga ansambla, to su pokazali i njevi nastupi. Plesači su najprlje predstavili slavonski tanac, potom su pak dali kusić iz podravskoga folklornoga bogatstva. Ovu najnoviju koreografiju su društvom zavježbale Tereza Kiš i Sabina Balog, ke su ov ples naučile na Folklornoj školi Hrvatske matice iseljenika u Pučišća, a kako su rekle, i ljetos se pripravljaju na ta seminar, od 13 do 24. augustuša. Onput sudioniki će se upoznati s tanci iz Jadranske zone. Tamburaški orkestar je i samostalno svirao, a pratio je i jačkarni zbor, koji je mnogobrojnu publiku

zabavljao prvenstveno slavonskimi pjesmami, a zatim i jačkami iz okolice Kupe. Novost je u žitku kuruša da je nutrastao i peljač HKD-a Štefan Kolosar, ki redovno jača muški glas i u umočkom pjevačkom zboru. Uz domaćine su nastupili još tamburaši *Goranci* iz Koljnofa ter Folklorna grupa *Črip* iz Devinskoga Novoga Sela. Glavni organizator festivala Štefan Kolosar zahvalio je brojnim gostom ki su i na velikom svetku počastili Undance svojom nazočnošću, a tako je pripala pohvalna rič i predsjedniku Hrvatske državne samouprave dr. Miji Karagiću, predsjednici Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj Mariji Pilšić ter predsjedniku Društva gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj Rajmundu Filipoviću ter njegovomu dopredsjedniku Petru Mogyorósiju. Domaćini su uputili riči zahvale i Kisežanu Imriju Harsányiju ki marljivo pohađa i tamburaške i jačkarni probe na Undi, ter Moniki Lendvai Kolosar da je sašila novu narodnu nošnju grupi. U završetku folklornoga festivala nazočnim je predana u riči još jedna pozivnica na sljedeću folklornu manifestaciju 24. junija (subotu). Ta vikend na Undi će gostovati slavonski folkloraši HKD-a *Slavko Mađer* iz Cerića, a uz drage goste iz Hrvatske u ondašnjem programu nastupaju još domaćini ter Folklorna grupa *Štokavci* iz Čajte, kot i nosač ugarskoga folklornoga blaga, šopronski ansambl *Lajta*. Nedilju, 25. junija, Slavonci će se zajedno s Undanci predstaviti i na šopronskom Glavnom trgu kada se priredjuju tradicionalni gradski Hrvatski dnevi. *-Tiho-*

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti i Hrvatske glavnogradske samouprave, 7. svibnja u crkvi svetoga Mihajla (Vacka ulica 47) s početkom u 17 sati održat će se sveta misa na hrvatskom jeziku i koncert ozbiljne glazbe uza sudjelovanje gostiju iz Zagreba. Koncert se održava u organizaciji Kulturnog centra Novoga Zagreba uz pomoć Ureda za obrazovanje i šport grada Zagreba, a nastupit će solistica zagrebačke Opere Mira Vlahović te orguljaš Edmund Andler-Borić. Oni će izvesti Vivaldijeve, Mozartove, Franckove, Gounodove, Mendelssohnove, Puccinijeve i Verdijeve arije.

GOSPIĆ – U organizaciji Sveučilišta u Rijeci i Visoke učiteljske škole u Gospiću, 5. svibnja održava se Znanstveno-stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem pod naslovom Zavičajnost, globalizacija i škola. Na skupu sudjeluje velik broj izlagača, a skup se bavi i problematikom hrvatskih manjina izvan Hrvatske. Skupu sudjeluje i Gabor Győrvári, ravnatelj pečuške hrvatske škole, koji izlaže na temu Stereotipnosti i škola ili Hoćemo li tambure na struju?

Trenutak za pjesmu

Vesna Parun

Tijelo i proljeće

Prolistaj, moja jabuko, došlo je sunce na vrata.
Potajno raste potok i vjetar šumi iz daljine.
Toplo cvrkuće podne, dani su krcati zlata,
razmakni bolne zavjese da gledam u modrine.

Oživi šaptom ploda, tiha družice moja, promijenit ću se s tobom za tvoje oči, zdenče!
Da mi je kamen uzglavlje, a srce pehar boja,
mekan ležaj cvijeća, gdje zvona ludo brenče.

Daj mi od tvoje vječne pjesme, svijete, stvori me šumom.
Daj da mi duša prolista, u snu da zazele ni.
Promijenit ću se s prvim koji noćas prođe ovim drumom.
Proljeće ide, slušaj: o majko, grudi mi razdjeni!

Tanja Bertok-Zupković i Slaven Vidaković

Hrvatsko kazalište od 30. travnja do 1. svibnja gostovalo je na otoku Pagu gdje su odigrali dvije predstave *Veselog četverokuta*, jednu u Vlašićima u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata u Mađarskoj, a drugu u gradu Pagu

Iz povijesti hrvatskoga tiska u Mađarskoj
Ususret X. kongresu DSJS-a

Kandidacijski zbor u Salanti

(...) u Salanti je u prepunoj dvorani doma kulture 29. travnja (aprila) (...) počeo kandidacijski zbor na kojemu su izabrani delegati desetog kongresa Demokratskog saveza Južnih Slavena.

Prije zbora su sudionici skupa i stanovnici Salante, Nijemeta, Kukinja i Pogana pogledali film o Salanti. Dirljivo je bilo gledati i slušati kako postariji Bošnjaci Stjepan Udvarac i Marko Štivić zabrinuto govore o budućnosti ovdašnjeg hrvatskog življa, evocirajući dane kada su ova sela bila kompaktna hrvatska sredina, kada se u njima „nije mogla ni zamisliti druga riječ osim bošnjačke”. Iako veliku većinu stanovništva ova četiri sela i danas sačinjavaju Hrvati (sedamdeset posto), najvažnija nam je zadaća da spriječimo asimilaciju – istakao je u svom uvodnom govoru Stjepan Udvarac. Prisutni su gromkim pljeskom pozdravili istupanje generalnog sekretara Demokratskog saveza Južnih Slavena, člana Prezidijuma NR Mađarske dr Marina Mandića, koji je svoj govor počeo ovako: „Evo, držim u ruci pozivnicu za ovaj kandidacijski zbor, napisanu na mađarskom jeziku. Ako ozbiljno shvaćamo narodnosnu politiku, onda se ta pozivnica trebala tiskati na vašem materinskom jeziku ili u najmanju ruku na obadva jezika.” Generalni sekretar je zatim dirljivo govorio o važnosti očuvanja i njegovanja nama najdražeg, našeg materinskog jezika. A u tome – pored jaslica, dječjeg vrtića i opće škole – najveća zadaća pripada obiteljskom domu, majkama, očevima, bakama i djedama. Jer – kako reče dr Marin Mandić – jezik nam se nalazi u krajnjoj opasnosti.

O tome su najviše govorili i diskutanti. „Na žalost u zadnje vrijeme se sve manje čuje hrvatska riječ u našim selima, no – kako smo i na prikazanom filmu vidjeli – ovdašnji ljudi su u srcu i duši ostali Hrvati.” (...)

Nakon diskusije sudionici skupa su jedno-glasno izabrali sljedeće delegate za X kongres Demokratskog saveza Južnih Slavena: Marka Ivesića iz Salante, Ivu Grišnika iz Kukinja i Stjepana Bregovca iz Pogana.

Narodne novine, 12. V. 1988.

Odabrala: B. P. B.

Dunaújváros

Bogat kulturni program, hrvatska književna večer

Kako je to i u 11. broju našega tjednika među vijestima objavljeno, na temelju godišnjega radnog plana dunaújvároške Hrvatske manjinske samouprave, potkraj ožujka o. g. u Kazalištu Béle Bartóka, uz bogat kulturni program, priređena je književna večer na kojoj je prevladala draga nam hrvatska materinska riječ.

Goste su zajedno sa zastupnicima dočekali i pozdravili gradonačelnik dr. András Kálmán i njegov pomoćnik László Kismóni, te predsjednik Hrvatske manjinske samouprave dr. Ladislav Miškolci i ravnatelj našega pečuškog kluba Mišo Hepp.

Nakon intoniranja mađarske i hrvatske himne, gledateljstvo je moglo uživati u skladbi Antala Farkasa „Južnoslavenske melodije” i u uglazbljenoj pjesmi Marka Dekića „Božićna” u izvedbi Krisztine Konkoly. Sljedio je splet dalmatinskih pjesama koje su veoma skladno izvele članice ženskoga zbora Visoke škole, a zatim se omladinski tamburaški orkestar predstavio s hrvatskim melodijama. Gost večeri, s pratnjom harmonike Ladislava

Halasa, bio je i diljem naše domovine poznati muški zbor iz Tukulje. Sukladno književnoj prigodi, među inim, izveli su i uglazbljene stihove M. Dekića: „Jesen stiže”, „Sviraj, sviraj, tamburice” i „Šibeniku”, koju je uglazbio poznati etnomuzikolog Tihomir Vujičić.

Voditelj književnog dijaloga s pozvanim pjesnicima Katarinom Gubinski Takač, Lajošem Škrapićem i Markom Dekićem Bodoļjašem bio je, također pjesnik mr. Stjepan Blažetin, koji je jednako tako čitao svoje stihove. Pjesnici su govorili o svojoj književnoj djelatnosti, te predstavili svoja pjesnička i prevodilačka ostvarenja.

Nakon književne večeri gosti su u društvu predsjednika dr. L. Miškolcija, dopredsjednika Šandora Markovića i zastupnika Gabora Grabića, u njegovu restoranu „Corner”, nastavili prijateljsko druženje.

Zahvaljujući uzornoj organizaciji Hrvatske manjinske samouprave grada Dunaújvárosa, predviđeni program bio je šarolik, a tamošnjim našim sunarodnjacima omogućeno je da se i osobno upoznaju s uglednim predstavnicima suvremene hrvatske književnosti u Mađarskoj.

(d.)

Bogatstvo ...

Familija Čenar 1925. g.

SERDAHEL – Kako je nekada izgledala serdahelska svinjokolja, pokazali su Serdahelci 29. travnja ispred gostionice Anita gdje se klalo i radilo sve ono što odlikuje klasičnu serdahelsku svinjokolju. I svinjokolja je sve manje, tako da nije na odmet obnoviti taj stari običaj koji nije bio samo način života, već i način druženja rodbine i prijatelja. Serdahelci su se natjecali u više ekipa, a pojedine skupine same su odlučile koje će načine primjenjivati u tijeku svinjokolje od skidanja dlake do spremanja najboljih kobasica i krvavica, oblikovanja šunke i ploča slanine. Na kraju svi su kao konačan proizvod morali imati: pečeno meso, kobasice, hurku i još velik broj ukusnih zalogaja raznoraznih vrsta. Oni koji su posjetili mjesto događaja mogli su kušati sve te slastice, a peteročlani ocjenjivački sud morao je baš sve kušati i proglašiti najbolje majstore koji su u svečanim okvirima prije večernjeg bala zasluženo primili svoje nagrade.

FÍCÉHAZ – Hrvatske osnovne škole u Pomurju tijekom školske godine više puta organiziraju regionalna natjecanja. Ove je godine već održano natjecanje u kazivanju stihova na hrvatskom i mađarskom jeziku, u pjevanju, a 10. svibnja u Fícéhazu će biti priređeno natjecanje iz matematike, mađarskog i hrvatskog jezika. Natjecanje iz manjinskog jezika tek je lani organiziran prvi put u Mlinarcima. Smatrajući tu zamisao vrlo dobrom, nastavljać će se iako na Susretu pomorskih škola uvijek ima i hrvatski kviz.

SERDAHEL – Teku radovi izgradnje biciklističke staze u ulici koja vodi prema Sumartonu. Ulaganje iznosi 43 milijuna forinti, ali će mjesna samouprava trebati izdvojiti tek osam milijuna forinti jer 80% materijalnih izvora dobiveno je preko natječaja kod Regionalnog vijeća za unapređivanje seoskog područja zapadnog Zadunavlja.

KANIŽA – Još potkraj prošle godine na poticaj Hrvatske manjinske samouprave osnovano je Županijsko društvo pomorskih žena. Među svoje ciljeve Društvo je naznačilo i uspostavljanje veza sa sličnim društvima iz Republike Hrvatske. Predsjednica Marija Vargović ovih je dana pokušala uspostaviti vezu preko granice s društvom žena iz Donje Dubrave kako bi dobila od njih pomoć o načinu djelovanja, naime, ondje takvo društvo ima već dugogodišnju tradiciju.

U kiseškoj gimnaziji znova hrvatski jezik Dopunska nastava ima pet dijakov

Kako smo o tom jur većputi pisali, Hrvatska manjinska samouprava u Kisegu je lani izvojevala i potpisala sa Željeznom županijom školski pakt o dopunskoj manjinskoj nastavi u tri školski grupa. Po ovi dokumenti, od septembra se je u gradu institucijsko ganulo podučavanje hrvatskoga jezika. Kiseški gosti-školari pripadaju osnovnoj školi u Hrvatskom Židanu, ter je u dvi grupa uču židanske pedagoginje. U Gimnaziji Nikole Jurišića pak židanska profesorica Matilda Bölcs i Marija Kircknopf predaju hrvatski jezik ter književnost. Ovde jur i prlje su se mogli dijaci fakultativno učiti hrvatski jezik, a sada tajedno četire ure ima pet najavljenikov. Četvrtak otpodne u gimnaziji, a vikendom pak u židanskom Muzeju Škoruš dvi ure hrvatskoga pohadjaju gimnazijalci. Vekšinom su dijaki iz toga naselja, a ni Kisežanki ne stvara problemov da mora subotu diozimati na zanimanji u spomenutom naselju. Kako je mlada, ali tim već agilnija učiteljica hrvatskoga jezika Marija Kircknopf rekla, ona se zaistinu veseli da polag nimško-ga jezika (kojega podučava u sambotelskoj sridnjoj školi) more i hrvatsku gramatiku ter komunikaciju predavati u gimnaziji. Kiseška Hrvatska manjinska samouprava je kupila potrebne knjige za učenike, ali gustokrat hasnuju i Internet ter Hrvatske novine, Hrvatski glasnik pri učnji jezika. Redovno se gledaju i emisije Hrvatske televizije, pohodniki i otud imaju čuda zadač. Nadalje je Marija Kircknopf rekla da ljetos gvišno neće još biti najavljenika ki bi se ufao javiti na jezični ispit, ali kasnije iz ove grupe trimi će se sigurno uspješno ganuti za tu formulu priznanja. Pohvalila je svestranu pomoć Šandora Petkovića, dopredsjednika kiseške Hrvatske manjinske samouprave, kot i ravnateljice gimnazije Marije Kutasi. Po nje mišljenju dica pribuju takove pozitivne doživljaje kot su to imali lani, koncem ljeta u Zagrebu, kad su svi sudjelovali na kazališnom programu koji je organiziran prik Marije Fülöp-Huljev. Po riči

učiteljice, dici su obljubljene teme pri hrvatskoj učnji, situacijske igre, iskanje raznih materijalov na Internetu, i dijalogi koji naližu svakidašnjicu. Da ov spis ne bude jednostran, naravno, pitali smo i dijake, kako se oni čutu na hrvatski ura, kade stoju pri usvajanju jezika i kakove plane nosu u sebi, sto se tiče hrvatske riči. Židanac Gergelj Krizmanić hodi na dvojezičnu nastavu (englesko-ugarsku) i kaže: ako polag toga će znati i po hrvatski, to će njemu svakako korisno biti. No, još nije razmišljao kani li u budućnosti što ozbiljnije započeti s hrvatskim. Njegov manji brat Kristijan pak se uči po nimški i engleski, a njega, kako i sam kaže, bolje interesira matematika. „U ovo sam se narodio, nima drugi izbor” – veli šalno na to da mora sjediti tajedno jednoč otpodne i na hrvatski ura. Njemu su subotnje ure interesantnije, slobodnije u židanskom muzeju, kade se gustokrat bavu i etnografijom Hrvatov. Balaž Veg je takaj iz Hrvatskoga Židana, dijak dvojezične nastave. On, s engleskim ter nimškim jezikom planira svoju budućnost. S hrvatskim, kako je rekao, „nima velike želje”, ali probat će s vrmenom barem sridnji stupanj položiti na jezičnom ispitu. Nadalje je još šalno dodao: vridi hrvatsko znanje malo truda i zato kad na ov način na židanskoj autobusnoj štaciji sve razumi kad se ljudi o njemu brbljaju. Andrea Štefanić, iako je u Kisegu završila osnovnu školu, prik svoje matere ima vezu s hrvatskim jezikom. Nje mama podučava u židanskoj školi a i pelja mjesni jačkarni zbor. Najbolje ju zanima matematika, ali s hrvatskim se je začela upoznavati jur i na jezičnom tečaju. Kad ima volju, i posebno se sjede ter se uči riči, izraze jer joj se jako vidi jezik, kot i zemlja Hrvatska. László Pados iskreno kaže: jako mu od volje visi s kakovim elanom projde nutra na hrvatsku uru. „Morao sam se upisati na hrvatski jezik i zato kad mi je mama hrvatska učiteljica u židanskoj školi” – gluši najjednostavniji razlog.

Iako ne vjeruje da će kasnije upotrijebavati ov jezik, pohvalno govori o hrvatski ura, samo, kako tvrdi, otpodne, kada jur drugi domom idu, oni moraju još ostati, iako su morebit i trudni. Jedino zavalj toga nij njev položaj vridan zavidnosti. Kiseški dijaci iz hrvatskoga jezika su jur dobili u sviodžbu prve ocjene, a njev učinak se miri i krez drugi školski semestar.

-Tih-

„Prigorec” u Kukinju

U dvodnevni posjet Kukinju 29. travnja stigla je Kulturno-umjetnička udruga „Prigorec” iz Sessvetskoga Kraljevca, dijela grada Zagreba, s kojom se Mješoviti pjevački zbor Ladislava Matuška upoznao prije godinu dana u Zagrebu. Naime, uz pomoć i potporu generalnoga konzula Republike Hrvatske u Pečuhu Ivana Bandića došlo je do gostovanja Kukinčana na tradicionalnim 5. Prigorskim danima u Sessvetskom Kraljevcu 18. lipnja 2005. godine. Naši su Hrvati boravili kod svojih domaćina, sklopila su se divna prijateljstva i, evo, došlo je do uzvratnog posjeta.

Kako je za naš tjednik izjavio Siniša Škvorc, predsjednik KUU „Prigorec”, folklor članovi Udruge vole i njeguju te im nije teško okupljati se, nastupati i gostovati. U posljednjih nekoliko godina broj članova se utrostručio, a pogotovo raduje činjenica kako sve više mladih nalazi svoje mjesto u „Prigorčevim” redovima. Imali smo priliku osvjedočiti se rečenom i u Kukinju.

Domaćini, mjesna i hrvatska samouprava sela Kukinja na čelu s Đurom Taradijom, pobrinuli su se kako bi se gosti osjećali što bolje. Upoznali su ih sa znamenitostima grada Pečuha, odveli ih u Viljan i tamošnje vinogorje, upoznali ih s Kukinjem i Kukinčanima te zajedno sudjelovali i nastu-

pali. KUU „Prigorec”, Ženski pjevački zbor Augusta Šenoae iz Pečuha i domaćini, Mješoviti pjevački zbor Ladislava Matuška iz Kukinja, na prekrasnoj folklornoj večeri u kukinjskom domu kulture, na koju su Kukinčani pozvali i Hrvate iz Salante, Harkanja, Katolja, Mišljena, Pečuha, Semelja, Šeljina, i da ne nabrajam dalje. Svi ljudi dobre volje odazvali su se pozivu i družili se do kasnih večernjih sati, najprije uz program, a potom uz pjesmu i ples.

Plesači i orkestar „Prigorec” izveli su nekoliko svojih koreografija, prikazali nam slavonske običaje koji se vežu uz kirbaj iliti

bučuru, kako bi rekli Kukinčani. Bio je to nekad poseban događaj u životu seoskih zajednica kada se okupljala rodbina oko zajedničkoga stola. Obukla bi se najljepša nošnja, veselilo se uz gajde, tamburu ili „egede”, uz pjesmu i ples, rekla je između ostalog voditeljica programa Milica Klaić-Taradija najavljujući slavonsku koreografiju KUU „Prigorec”. Mješoviti pjevački zbor Ladislava Matuška pokazao je koliko se razvio u pet godina od svog utemeljenja. Naime, on ove godine slavi petu obljetnicu, te će za nekoliko tjedana javnosti biti predstavljen i CD pod nazivom „Svi svatovi veselo pjevaju” na kojem će se uz nekoliko drugih pjevačkih zborova iz Baranje naći i pjesme u izvedbi Mješovitoga pjevačkog zbora Ladislava Matuška iz Kukinja. Predstavljanje spomenutoga CD-a i spomen-večer u znak sjećanja na sakupljača baranjskih hrvatskih napjeva Ladislava Matuška održat će se 20. svibnja s početkom u 17 sati u Dominikanskoj kući u Pečuhu. I te večeri Kukinčani, koje vodi neumorni zaljubljenik pjesme i harmonike, kukinjski načelnik Ivo

Grišnik, otpjevali su pjesme koje će se naći na spomenutom CD-u: Škripi đeram, Zelen ora, Oj livado, Ljubimo se i Svi svatovi.

Koreografijom „Kreni kolo, kreni bolje” KUU „Prigorec” predstavio je pjesme i plesove iz zapadne Hercegovine, plesove koji se u većini izvode bez glazbene pratnje, na otvorenome prostoru, na mjestima na kojima su se nekada sastajali momci i djevojke iz ovih kršnih hrvatskih krajeva. Pokazujući plesom izdržljivost i čvrstinu, momci su upravo na taj način pokušavali osvojiti djevojačka srca. Da je veza između kukinjskoga zbora i Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoae iz Pečuha duboka, svjedoči i nekoliko članica koje su ujedno članice i jednoga i drugoga zbora, jer pjevanja nikada dosta, a na neki način Ženski pjevački zbor Augusta Šenoae, koji pjeva već više od 20 godina, jest i zbor na koji su se ugledali Kukinčani kada su utemeljili svoj. Ovoga su puta Pečuškinje otpjevale: Oj, Baranjo, zelena livado, Procvala se lipa i topola, Oj, Savice, I dođi, lolo, Kolo na dvije strane, a posljednje dvije pjesme uz orkestar iz Kukinja. KUU „Prigorec” predstavio se i međimurskom pučkom baštinom te pjesmama koje je zabilježio etnomuzikolog Vinko Žganec, a posebno je lijepa bila pjesma V međimurski zdenci i tamburaški intermeo naslova Vudri, vudri sitna kiša. Za sam kraj gosti su ostavili prekrasnu bunjevačku koreografiju „Bunjevac samo, time se ponosim”. I ta je večer pokazala kako se hrvatska zajednica u Kukinju, unatoč svim poteškoćama, zahvaljujući nekolicini zanesenjaka i članovima Mješovitoga pjevačkog zbora Ladislava Matuška, trudi okupiti Hrvate u svome naselju, dapače i one koji su šire. Ne zaboravljaju se pozvati prijatelji s kojima se uvijek dobro provedeli i napuniti hrvatsku dušu duhom i pjesmom koji nas uz materinski jezik čuva na ovim prostorima.

Branka Pavić Blažetin

BIZONJA – Jačkarni zbor *Jorgovan* će 20. i 21. majuša prvi put gostovati kod novih prijateljev u Šenkovcu. Ovput gradišćanski jačkari idu na povratni pohod Hrvatima kraj Zagreba, jer ženski zbor, u pratnji tamburašev KUD-a Mihovil Krušlin, lani je pohodio Bizonju i svojim nastupom zadobio veliku simpatiju domaćinova prilikom Hrvatskih danova u Bizonji.

GORNJI ČETAR – Osnovna škola spomenutoga sela bit će domaćin 9. majuša (utorak) stručnomu spravišću školskih direktorova iz okolice Sambotela. Ovput će se gostom predstaviti četarska ustanova u kojoj se, kot narodnosni jezik, podučava hrvatski i nimški, a dica dođu iz šest okolišnih naselja. Kih 30 gostova će ne samo pogledati jezične ure nego će zatim skupa analizirati, izmijeniti iskustava, a prikazat će se i kulturna šarolikost, raznovrsne aktivnosti koje teču u dotičnoj ustanovi.

NARDA – Po prvoj izjavi predsjedništva Društva gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj smo doznali da ovoljetošnji gradišćanski omladinski tabor se održava od 3. do 6. augustuša u Nardi, pod nazivom RE-NATA. To je već gvišno da će folklorno otpodne, seoski dan i natičanje za upoznavanje Narde biti uvršteni u četverodnevni program mladih.

NARDA – Prošloga vikenda, na godinastoj nedilji, se je znova otvorila zelena granica med Čembom i Nardom. Ove dvi općine jur ljeta dugo su u partnerskom kontaktu, a susjedi oduševljeno njeguju i privatne i društvene veze. Ovput su Nardarci prik prošli svečevati „Deset ljet samostalne Čembe“, a hrvatski vjernici su zajedno pomolili i pri štatu Celjanske Marije, ka će ostati sve do kraja augustuša u ovom južnogradišćanskom selu. U otpodnevnom programu bila je još promocija CD-ROM-a i postavljanje majpana na hataru.

PRISIKA – Zavolj već kih razlogov otpovidan je Spomin-dan Nikolette Kircknopf s gostovanjem gradišćanskih folklorošev 13. majuša, subotu. Umjesto toga u skromnijoj formi će se spomenuti na lani, u mladosti preminulu folklorošicu Zviranjka. 14. majuša, nedilju početo u 11 uri u prisičkoj crkvi služit će se maša zadušnica. Prisička samouprava napodne u kulturnom domu očekuje goste na prijem, a otpodne će se s nastupom školskih tančošev (ke je učila pokojna aktivistkinja) završiti spomen-priredba.

Pečuh

Opraštanje, opraštanje ...

*„Ne žali za onim što je nekad bilo,
Ne teži za onim što biti ne može,
Ne boj se onog što će jednom doći,
Makar teško bilo, znaj, i to će proći!”*

Da se polako, ali sigurno približava kraj školske godine, prva su nam najava gimnazijska opraštanja, kada se škole kite cvijećem, i mladi ljudi, maturanti uz pjesmu i maturalnu zastavu, prigodne riječi ulaze u doba zrelosti, u veliki život, napuštaju sigurnost učeničkih klupa i postaju sve više samostalni, neki odlaze na studije, neki se zapošljavaju, neki osnuju obitelji ...

U pečuškoj Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krleže 29. travnja održana je oproštajna svečanost ovogodišnjih maturanata. Oni, na čelu sa svojim razrednikom *Josipom Verigom* i odgajateljicom *Zitom Raškovom*, njih petnaestero: *Jadranka Ač, Silvester Balić, Estera Dugalija, Emeše Fabi, Milan Gerdešić, Žolt Kalmar, Bianka Kiš, Judita Kubatov, Viktorija Magaši, Tomo Marin Jakab, Muradif Šabanović, Elvid Srna i Andrija Valčak*, imaju ovih dana pune ruke posla. Maturalni pismeni ispiti su zakucali na vrata, 5. svibnja već se piše matura iz hrvatskoga jezika i književnosti, svi su učenici izabrali visokostupanjku maturu iz hrvatskoga jezika i književnosti, a poslije ostali predmeti.

Pune su im ruke posla, a glava teška od maturalnih briga. Mnogi su od ove djece cijeli svoj učenički vijek, 12 učeničkih godina, i osnovnu školu i gimnaziju, proveli među

zidovima Hrvatske škole Miroslava Krleže, bila im je ona i ostat će im ona drugi dom. Govoreći o tome, ravnatelj škole *Gabor Győrvári* naglasio je: „... pa što je to 12 godina? Za nas starije nije puno, a za maturante to su dvije trećine njihovih dosadašnjih života, u kojima su oni postali dio povijesti hrvatske škole, a škola postala neodvojivi dio njihovih života. Svaki je kraj početak nečega! Sve što je do sada bilo i što se dogodilo u vašoj gimnaziji imalo je svrhu pripremiti vas na novi početak, krenite svojim putem i neka vas sreća prati.”

Na oproštajnoj svečanosti uručene su i nagrade najzaslužnijim učenicima, sadašnjim maturantima, onima koji su svojim iznimnim zalaganjem postigli pohvalne rezultate na polju učenja, športa i kulture. Krležina nagrada, za rezultate u učenju, najviše priznanje Hrvatske škole Miroslava Krleže pripala je *Žoltu Kalmaru*, nagradu uzorni športšaš dobio je *Milan Gerdešić*, a nagradu za istaknuti kulturni rad u školi *Silvester Balić*.

bpb

Foto: Ákos Kollár

Posjet tukuljskih učenika HOŠIG-u

Foto: Pál Horváth

Travanj smo u našoj školi obilježili ne samo u znaku Uskrsa, hrvatskoga jezika, kulture i znanosti nego i prijateljstva. U ovome mjesecu su nas posjetili učenici i profesori Učeničkog doma Jambrišak iz Zagreba, prijateljske prosvjetne ustanove iz Dubrovnika i učenici tukuljske osnovne škole.

Posjet tukuljskih učenika uspjeli smo organizirati za vrijeme priredaba Mjeseca hrvatskoga jezika, kulture i znanosti, kako bi im prikazali ne samo našu školu nego i veseli život u njoj, te jednu od najvećih naših školskih priredaba. Učenike 2., 3., 4. i 7. razreda, ukupno njih 40-ak, pratile su nastavnice Dragica Mandić i Marija Dobrocki. Svečano su ih primili doravnateljica Mirjana Karagić, profesori tjelesnog odgoja i plesa Đurđa Brindza, Ladislav Gršić i Marija Silčanov-

Kričković. Nakon razgledanja lijepe školske zgrade, naši mladi gosti posjetili su nastavu (tjedno četiri puta uče hrvatski jezik), sudjelovali na satu tjelesnog odgoja i plesa. Bilo ih je lijepo vidjeti skupa s našim učenicima kako svi radosno plešu kolo. Dogovoreno je da ćemo našu vezu učvrstiti preko školskih novina HOŠIG-a Ispod duge, u koje su nam gosti obećali poslati svoje radove. Nadamo se da će njihov posjet biti početak daljnje, stalne suradnje između naših ustanova, Budimpešte i Tukulje. Posjet tukuljskih učenika HOŠIG-u organizirala je neumorna, kreativna profesorica Đurđa Brindza, a financijski potpomagao Tukuljac Franjo Čepelsigeti, na čemu mu u ime Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đачkog doma najtoplije zahvaljujemo.

K. B. J.

Mama

Volim Te, mama,
Volim Te
Više od sunca,
od cvijeća.

Volim Te, mama,
Volim Te
Više od svijeta
i zlata.

Volim Te, mama,
Volim Te ja.
Hvala Ti, mama,
što si me rodila.

Ivan Kečkeš

Bence Gyöngyós i Danijel Blažetin, 2. r., Pečuh

Ostavite to na Majčin dan!

Sjetite se kako se besposleni dosadujete u sobi i u taj čas iz kuhinje čujete mamin glas: „Srce, dodi da mi malo pomogneš!”, i na to ćete vi nagundati „Zašto baš ja?”. Tada se baš sjetite da bi morali još poslušati neki CD, skratiti نکته ili promijeniti raspored na polici.

Mnogi bi od vas možda otišli pomoći, ali nekako u to vrijeme izlazi neka bunтовnička rečenica.

Možda i odrasli katkad u loše vrijeme traže nešto od svoje djece, npr. onda vas pošalju kad vam nešto najbolje ide na računalu, no čini se da vi ipak ne primjećujete da vaši roditelji koliko rade za vas. Naravno, ima i takvih koji će učiniti što roditelji traže, ali gundanje „zašto baš ja” ne nedostaje.

Ako ste malo zaraženi virusom „zašto baš ja”, ima na to lijeka.

Za početak pokušajte taj „zašto baš ja” izgovarati tiše i tiše, malo pomalo naučit ćete izgovarati samo u sebi nečujno, na kraju toliko ćete se odviknuti toga da ćete i zaboraviti, i vaša će mama biti presretna da ima tako uslužnog sina ili kćer. Započnite to prilikom Majčina dana.

Moj tata i moja mama

Moj tata je otišao autom u dućan i kupio meni i Seli pizzu i bananu. Mama je šetala u Arkadu i vidjela puno slatkih malih zečića. Poslije smo zajedno s njom zečiče pogledali ja, Seli i Vanda.

Cinti Palfi, 2. r., Pečuh

Što ću biti kad odrastem?

Ja bih htjela biti knjižničarka. Voljela bih tražiti knjige, a voljela bih davati i nagrade za „Aktivnu čitanja”. Jako puno moram učiti da budem knjižničarka. Neću voljeti nepristojne djevojčice i dječake. Radit ću u jednoj velikoj knjižnici. Knjige moraju biti složene abecednim redom. Pa mogu biti i učiteljica, i spisateljica, i tako dalje.

Dalma Perak, 4. razred, Budimpešta

Dragi naši mladi prijatelji!

Srdačno Vas pozivamo na Hrvatske Dane u Bizonji. Drago nam je da imamo čuda prijateljev u Gradišću, a još draže bi nam bilo ako bi svi mi mogli tri dana skupa biti.

26. majuša (petak) večer u Bizonji ćemo imati

HRVATSKI DISKO u klubu „Holló”

Dj: Petar Mogyorósi i Laci Sabo
KARAOKE na hrvatskom jeziku, zabava za mladinu ... Ako ćemo pak biti umorni, idemo u školu spat. Tamo ćemo mjesto imati do nedilje. Pripravite se na tri dana!

27. majuša (subota)

dopodne s koli idemo po selu, otpodne kulturni program, a navečer Vas pozivamo na **Hrvatski bal s Pinkicom**.

28. majuša (nedilja)

Seoski dan okolo crikve, hrvatska maša, kuhanje, muzika, zabava i šport, druženje i kultura sve na jednom mjestu.

Čekamo svakoga ki nek dojt kani!

Javite se nam na telefonu ili na e-mailu, čim prlje, ako je nek moguće, **do 10. majuša**.

Pitajte ako bi hteli imati već informacijov!

Tel.: Oršika Ambruš: 06/302268103

e-mail: orsolya.ambrusch @erstebank.hu

Gergi Hauptmann: 06/203829975

e-mail: haupt_g@freemail.hu

Šanji Ille: 06/205608957

e-mail: ille.sandor@freemail.hu

Iłti Šmatović: 06/20 527 95 94

e-mail: smato@mailbox.hu

Lip pozdrav od bizonjske mladine i nekatē zabiti: čekamo Vas!

VELIKI BORIŠTOF – GORNJI ČETAR –

Koloslavujci u Beču nisu gotovi samo pri službeni prilika strefiti se npr. na proba, pri gostovanji, nego i u privatnom žitku njeguju medjusobne veze. Tako kih deset kotrigov je isplaniralo da će 14. majuša, nedilju, napraviti veliku turu biciklom. Amaterni športaši ganut će se iz Velikoga Borištofa, a krajnji im je cilj Gornji Četar.

JURA – Tradicionalno svehrvatsko marijansko proštenje (shodišće) u Juri, na kojem se već stoljećima okupljaju gradišćanski Hrvati, ove će se godine održati 7. svibnja, a sveta misa počet će u deset sati u jurskoj katedrali. Svetu misu služiti će preuzvišeni Marin Srakić, đakovački biskup. Poslije podne je marijanska pobožnost koju će predvoditi prelat kanonik Ferenc Egrišić, a glazbeno će ju oblikovati hrvatski zbor i koljnofski tamburaši.

Narodnosna smotra za djecu i mladež Bačko-kiškunske županije

Županijska smotra hrvatske pjesme i glazbe u Santovu

Smotrom hrvatske pjesme i glazbe u Santovu potkraj prošloga tjedna održana je i posljednja, šesta u nizu priredba ovogodišnje Narodnosne smotre za djecu i mladež Bačko-kiškunske županije koja je pokrenuta još 1992., a priređuje se svake druge godine u suorganizaciji županijske samouprave, narodnosnih udruga i naselja.

Podsjetimo da je osma smotra otvorena 10. ožujka ove godine smotrom njemačke pjesme i glazbe u Baji, a uslijedilo još pet priredaba hrvatske, romske i slovačke manjine. Smotra hrvatskoga plesa sa 13 hrvatskih plesnih skupina održana je 17. ožujka u Gari, a nastup na završnoj svečanosti festivala koja će se održati 20. svibnja u Kerešu (Kiskőrös) izborila je Plesna skupina Hrvatske škole iz Santova.

U suorganizaciji Bačko-kiškunske županije i mjesne Hrvatske samouprave u petak, 28. travnja, u Santovu se okupilo 11 sudionika, pjevačkih zborova, orkestara i solista iz šest hrvatskih naselja u Bačkoj, s ukupno 130 sudionika, djece, mladeži i voditelja.

Smotra je upriličena u mjesnom domu kulture s početkom u 16 sati, a svojom nazočnosti uveličali su je generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu *Ivan Bandić*, predsjednica Bačkog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj *Angela Šokac Marković*, načelnik sela *János Rittgasser* i županijski referent za manjine, ujedno glavni organizator županijskog festivala *István Hajdú*.

Nakon pozdravnih riječi predsjednika santovačke Hrvatske samouprave *Stipana Balatinca*, načelnika *Jánosa Rittgassera* i generalnoga konzula *Ivana Bandića*, koji je pozvao okupljenu mladež da i nadalje ustraje u očuvanju i njegovanju hrvatskih tradicija, Županijsku je smotru splotom hrvatskih narodnih pjesama u izvornoj šokačkoj nošnji otvorio **Pjevački zbor Hrvatske škole iz Santova** što ga je pripremila učiteljica *Marija Aradi Šibalin*. U nastavku smo čuli većinom izvorne hrvatske pjesme i napjeve, prije svega bunjevačke i šokačke, pa i dalmatinske, a nastupile su još sljedeće skupine i pojedinci: **Tamburaški sastav „Bisernica” iz Aljmaša** (pripremila ga je *Ágnes Barta*), **Pjevački trio santovačke hrvatske škole** u sastavu *Cintija Balint*, *Kristina Nemet* i *Ana Rittgasser*, **Pjevački zbor Općeprosvjelnoga središta iz Kačmara** (*Margitka Tupčija Ispanović*), **Tamburaški sastav Baćinski bečari** (*Stipan Krekić*), **Aneta Balažić** (*Teza Vujkov Balažić*), **Pjevački zbor Donjogradskog općepros-**

Pjevački zbor vancaške škole

vjetnoga središta iz Baje (*Tálos Gézáné*), **Zoran Barić**, učenik santovačke hrvatske škole (*Joso Barić*), **Pjevački zbor Vancaškoga općeprosvjelnoga središta iz Baje** (*Judita Poljak Csicsor*), **Pjevački duet Darinka Orčik iz Santova** i **Andelka Anišić iz Baćina** te **Tamburaški sastav „Danubia” iz Dušnoka** (*Grgo Kovač*).

Odlukom ocjenjivačkog suda, u kojem su bili *Antun Vizin*, *Vesna Velin* i *Smiljana Bolla Fenyvesi*, odabrani su najbolji izvođači koji će hrvatsku manjinu zastupati na svečanoj završnici. Kako je na kraju istaknuo *Antun Vizin*, svim sudionicima i voditeljima treba zahvaliti na zalaganju, jer bilo je mnogo dobrih izvođača. Međutim, po uputama organizatora odabiru se samo najbolji izvođači u kategoriji pjesme i glazbe. Ovaj put učinjena je i jedna iznimka, čime je više sudionika nagrađeno nastupom na svečanoj završnici koja će se održati 20. svibnju u Kerešu (Kiskőrös). Prema tome posebno su istaknuti pjevački duet *Darinka Orčik* i *Andelka Anišić* te *Zoran Barić* na harmonici. Odlukom ocjenjivačkog suda, na svečanoj završnici nastupit će Pjevački zbor Vancaškog općeprosvjelnoga središta u kategoriji pjesme, a Tamburaški sastav „Danubia” iz Dušnoka u kategoriji glazbe. Na kraju su svim sudionicima uručeni poklon-paketići, zahvaljujući potpori Bačko-kiškunske županije, Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, Bačkog ogranka SHM-a, santovačke hrvatske i seoske samouprave. Dodajmo da je posebna nagrada županije dodijeljena Pjevačkomu zboru santovačke hrvatske škole, a načelnika *Jánosa Rittgassera* *Zoranu Bariću*.

S. Balatinac

Tjedan hrvatskoga jezika u HOŠIG-u

Tradicionalni Tjedan hrvatskoga jezika održan je u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i đlačkom domu u Budimpešti od 24. do 28. travnja s nizom zanimljivih i sadržajnih druženja i tema koje su okupile učenike i djelatnike škole te njihove goste koji su se tih dana redali u školskome predvorju i po učionicama.

Uloga novinstva u životu Hrvata u Mađarskoj

Tjedan je u ponedjeljak, 24. travnja, otvorila ravnateljica škole Marija Petrić, a potom je učenicima, okupljenim u velikom broju Branka Pavić Blažetin, glavna i odgovorna urednica Hrvatskoga glasnika održala predavanje o ulozi novinarstva u manjinskom životu Hrvata u Mađarskoj s posebnim osvrtom na povijest pisanog tiska i na ulogu tjednika Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskoga glasnika, u očuvanju samosvojnosti, pisma i hrvatske riječi.

Glavna urednica našega tjednika, je svoje slušateljce upoznala s djelatnošću uredništva Hrvatskoga glasnika. Napomenula je da je prvi novinski tisak u Hrvata izišao 1806. godine pod naslovom „Kraljevski Dalmatin“, i to upravo u njezinu rodnom Zadru. Također smo doznali da su preteče našega sadašnjeg tjednika, od 1946. g., bile Sloboda, Naše novine, Narodne novine, a „krsni kum“ Hrvatskoga glasnika 1991. g. bio je Marko Marković, njegov tadašnji glavni urednik, sa svojim suradnicima. Od tada zapravo postoji samostalan tisak Hrvata u Mađarskoj. Nadalje, bilo je riječi o sadašnjemu suvremenom novinarskom poslu pomoću računala,

dostavljanju napisa i uređivanju tjednika, pojedinim rubrikama, digitalnom tiskanju, novinarima koji djeluju po regijama, i to: u Baranji Branka Pavić Blažetin, u Gradišću Timea Horvat, u Pomurju Bernadeta Blažetin, u Bačkoj Stipan Balatinac, u Budimpešti i okolici Marko Dekić. Istodobno učenicima su razdijeljeni primjerci zadnjega Glasnikova broja, potičući ih da se i njihova obitelj pretplati na naš tjednik.

Uredništvo rado očekuje i računa na mlade dopisnike, koji će ubuduće možda stasati upravo u hrvatske novinare.

Istoga dana učenici koje dublje zanima tema imali su priliku sudjelovati novinarskoj radionici Hrvatskoga glasnika gdje su se dogovorili o mogućoj suradnji na Malim stranicama s urednicom Hrvatskoga glasnika i o mogućemu redovitom mjesečnom dječjem ili omladinskom prilogu čije bi uređivanje bilo povjereno upravo najmlađima koji već dobro rade u budimpeštanskoj školi i redovito već nekoliko mjeseci zaredom objavljuju svoj đlački mjesečnik „Ispod duge“.

U utorak su se učenicima predstavili pjesnik Stjepo Mijović Kočan i pjesnikinja Marija Smadžil Pejaković, dok je u poslijepodnevnom satima organizirano športsko druženje s učenicima 7. razreda tukuljske osnovne škole. Srijeda je bila predviđena za kviz natjecanja koja su najomiljeniji oblici zabave među učenicima, a četvrtak je obilježio praznik kazivanja stihova na materinskom jeziku, školsko natjecanje u kazivanju proze i poezije, dok je zadnjeg dana tjedna održano predavanje u čast hrvatskoga znanstvenika Nikole Tesle.

(d.)

Uredništvo školskog lista *Ispod duge* s glavnom urednicom Hrvatskoga glasnika

Povodom obilježavanja 60 godina hrvatskog školstva u Mađarskoj djelatnici HOŠIG-a i Hrvatska samouprava Budimpešte

POZIVAJU

sve bivše djelatnike i učenike naše škole na svečani program koji će se odvijati u prostorijama HOŠIG-a 10. lipnja 2006. g. s početkom u 10,30 sati.

Ovom prigodom pozivamo na neposredno sudjelovanje u programu sve one bivše učenike koje pamtimo po nadarenosti i doprinosu u širenju i očuvanju hrvatske kulture.

Neophodno je radi pravodobne organizacije programa osobno potvrditi svoj dolazak (smještaj, večera) na telefon: 01-220 9381 ili faks: 01-220 9380

Očekujte u jednom od sljedećih brojeva Hrvatskoga glasnika objavu svečanog programa.

Organizatori

Prilog uz pozivnicu

Priključite se akciji prikupljanja starih fotografija koje svjedoče o ljepotama i uspomena na suživot u našoj školi tijekom proteklih desetljeća kako bismo što uspješnije pripremili izložbu fotografija prilikom otvorenja svečanog programa. Očekujemo vašu pomoć kroz posudbu starih fotografija na koje označite na poleđini ime, adresu i kratak komentar sadržaja snimke.

Na ovaj način osiguravamo vjerodostojnost prikaza i mogućnost njihova povrata. Fotografije, priloge šaljte najkasnije do 10. svibnja 2006. g. na adresu škole:

**Hrvatska osnovna škola i gimnazija
1144 Budapest,
Kántorné sétány 1-3.**

Unaprijed najsrdačnije zahvaljujemo na suradnji!

Organizatori

BAČINO – Kako nas je obavijestio predsjednik Franjo Anišić, u organizaciji Hrvatske manjinske samouprave sela Bačina, nakon Uskrsa pokrenut je tečaj hrvatskoga jezika za odrasle koji vodi mladi Edmund Bende iz Gare, a održava se svakog petka od 17 i 30 sati u mjesnom domu kulture. Sada ima 20 – 25 polaznika, kojih bi bilo i više, te su mnogi tražili da se umjesto proljetnih i ljetnih mjeseci on ponovno organizira tijekom jeseni i zime.

Hrvatski dani u Bizonji od 26. do 28. majuša 2006. ljeta

U ovom ljetu 16. put organiziramo
Dane Hrvatov u Bizonji.
Srdačno čekamo svakoga na ov naš
festival:

26. majuša, petak:

U osmi ura: *Hrvatska maša* za dicu
Dopodne: *Hrvatski dan* u školi i čuvarnici.
Naši gosti: Kemljanska dica
iz umjetničke osnovne škole
Igra, naticanje, šport
Večer:

Hrvatski disko u omladinskom klubu Holló
Dj: Petar Mogyorósi i Laci Sabo
Karaoke, nagrade

Za mladinu imamo mjesta za noćevanje
krez tri dane u školi.
(Javite se do 10. majuša, da imate smješćaj.)

27. majuša, subota:

Dopodne: *Tamburaši* idu po selu na koli
U 16.00 uri: *Povorka folklorošev* po bizonjski
ulica

U 16.30 uri: *Kulturni program Nastupaju:*
Jačkarni zbor Jorgovan
Bizonjska Tamburica
Naša dica iz čuvarnice
Školski folkloroš
Umočki tamburaši

Lastavica – medjunarodna omladinska
plesaćna grupa
Predaja županijske zastave ter
fotoalbuma za selo

Spominjanje školskoga direktora
Ferenca Schulcza, prilikom 110. obljetnice
njegovoga rođenja

Doživljaji mjesnoga zbora Jorgovan kod
hrvatskih prijateljev

Početo od 20 uri: *Hrvatski bal* – svira:
Pinkica iz Petrovoga Sela
Prodavat ćemo tombole, glavna nagrada:
jedan tajedan za 4 osobe na otoku Krku.
Ulaznica je besplatna.

28. majuša, nedilja:

Seoski dan okolo crikve pod kostanj
U 11 ura: *Sveta maša* pri kapelici va
Nebostupljenje
Naši gosti: Jačkarni zbor *Rosica* iz Slovačke
(Devinsko Novo Selo)
Kemljanski harmonikaši
Naticanje kuharov – čekamo familije,
društva, prijatelje. Morete se javiti do
10. majuša u kulturnom domu
(96-223-235, bezenye@t-online.hu)
Igre za dicu (Medjunarodni dan dice)
Pilo, jilo, sajam i zabava za sve selo.

*Hod'te, ljudi, neka budu
Hrvati u velikoj radosti!*

Ispravak

U prošlom, 17. broju Hrvatskoga glasnika, uz članak Marije Fülöp-Huljev, pod naslovom *Jezični tečaj u Kisegu 2004. – 2006.* objavljena je pogrišna slika. Tu našu falingu željimo ovput ispraviti i u dodatku morete viditi pravu fotografiju Imrija Haršanijija, konačno s pohodniki kiseškoga jezičnoga usavršavanja. Od svih pogodjenih prosimo oprošćenje.

Uredništvo

Ispravak

Na 14. stranici 17. broja Hrvatskoga glasnika, u napisu *Poruka potkrala nam se greška, napisali smo: "prateći orkestar pod vodstvom Zoltána Végvárija", a treba: prateći orkestar pod vodstvom Zoltána Vízvárija. Nadamo se kako ćete naš ispravak uvažiti.*

Branka Pavić Blažetin
glavna urednica Hrvatskoga glasnika

ISI Emerging Markets

with coverage spanning across 70 emerging markets in Central and Eastern Europe, Asia, Latin America, the Middle East and Africa, is seeking for a

Content Editor

to be recruited full time in its Budapest office. In this challenging position, the successful candidate will be responsible for monitoring the timeliness of the Croatian database, contact data providers for updates, editing articles and other data.

A good command of Hungarian and an excellent command of Croatian and English language and a solid understanding of economics are essential.

The ideal candidate should have the following attributes:

- Fluency and solid command of Hungarian, Croatian, English languages
- University degree in business, economics or relevant experience
- MS Office, internet user knowledge

Please send your resumé in English to

bfarkas@securities.com
Internet Securities Hungary Ltd
Vámegye u. 35 - H-1052 Budapest
Tel: +36 1 327 4010 - www.securities.com

Internet Securities Inc. trading as ISI Emerging Markets is a Eurocom Institutional Investor company serving emerging markets specialists in financial institutions, multinational corporations, institutional investors, consulting firms and other organisations. ISI Emerging Markets provides on-line business information from local and international sources such as news, analyses, forecasts, reports, statistics, company databases, company financials, ratings, rates, charts and historical databases on companies, industries, macroeconomics, financial markets and legal categories.